

se ocupă de activitatea lui Mickiewicz la „Tribune des Peuples“, îi analizează ideologia și se arată un entuziast admirator al poetului polon¹.

Mihail Kogălniceanu era fără îndoială și el un cunoscător al literaturii istorice și beletristice polone. Cele două călătorii întreprinse în 1837 și 1844 în Galiția² i-au servit în primul rând în creația istorică, dar i-au apropiat o serie de opere literare polone. Din „Notele de călătorie“ rezultă că intenționa să popularizeze meritele poetului Józef Dunin Borkowski și să-i publice câteva poezii³.

În 1840, făcînd o incursiune în literaturile străine, Kogălniceanu se oprește asupra motivelor românești în literatura polonă, prezentînd cititorilor romanul *Kirdzali* de Michał Czajkowski:

„Mihail Czajkowski, unul din cei mai însemnați autori ai literaturii polone, s-au împrumutat cu multe din întâmplările și legendele noastre pentru compunerea frumoaselor sale romane; unul din ele reproduce viața romantică a lui Kirjali. Această scriere, îndată după publicația sa s-au tradus în limbile franceză și germană“⁴.

Într-o asemenea atmosferă, de real interes față de produsul spiritual al popoarelor pe care istoria le-a apropiat, unele de altele, se realizează și începuturile receptării operei celui mai mare poet polon — Adam Mickiewicz — în România.

Nu este întâmplător faptul că primele traduceri din creația lui Mickiewicz sînt publicate în presa transilvăneană. În Transilvania activa în deceniul al IV-lui al secolului trecut o organizație româno-polonă, avînd în frunte pe polonezul Adolf Dawid, care urmărea unirea tuturor revoluționarilor în lupta împotriva despotismului austriac⁵.

Ideile lui Mickiewicz cu privire la îndatoririle civice corespundeau activității desfășurate de intelectualitatea română din Transilvania. De aceea, în timp ce Mickiewicz își ținea cursurile la „Collège de France“, George Bariț publica în revista sa „Foaie pentru minte, inimă și literatură“ din 12 aprilie 1843 *Frăgminte din cărțile pribegiei a lui Mickiewicz* în traducerea lui Iosif Manu⁶, care în ajunul revoluției de la 1848 va scoate împreună cu Timotei Cipariu și Aron Pumnul „Organul luminării“, transformat apoi în „Organul național“.

Același Iosif Manu publicase în 1843, tot în *Foaia* lui Bariț, poezia intitulată *Idea*, în care reproșa unui poet, polonez fără îndoială, înstrăinarea de suferințele Poloniei⁷.

¹ Al. Papiu Ilarian, *Istoria românilor din Dacia Superioară*, II, Viena, 1852, p. XII și urm.; vezi și St. Wędkiewicz, *Cîteva cuvinte* . . . , p. 8; St. Łukasik, *Pologne et Roumanie* . . . , p. 127; I.C. Chițimia, *Influențe și traduceri* . . . , p. 181.

² Vezi, M. Kogălniceanu, *Note de călătorie ale lui* . . . , comunicate de d. Al. Lăpădatu, în „Floarea Darurilor“, nr. 5, 1907, p. 301—303.

³ *Ibidem*.

⁴ M. Kogălniceanu, *Literatura străină*, în „Dacia literară“, 1840, p. 137—138.

⁵ Cf. C. Gollner, *Conspirația emigrantului polon Adolf Dawid* (1834) în „Revista istorică“, 1837, p. 235—249.

⁶ Cf. I.C. Chițimia, *Influențe și traduceri* . . . , p. 180.

⁷ Iosif Many, *Idea*, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură“, VI, 1843, p. 319—320.